1. בראשית כה־כו

לב וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ
לג לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִי בְּכֹרָה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם
לד וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב: וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו
לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־
הַבְּכֹרָה:
א כו וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם
ב וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה: וַיֵּרָא אֵלָיו
יְהוָה וַיֹּאמֶר אַל־תֵּרֵד מִצְרָיְמָה שְׁכֹן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר
ג אֵלֶיךָ: גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי־לְךָ וּלְזַרְעֲךָ
אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר
ד נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל
ה גּוֹיֵי הָאָרֶץ: עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי
מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי: וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר:

ו, שם כו

יג וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד: וַיְהִי־
לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים:
טו וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו
טז סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיְמַלְאוּם עָפָר: וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק
יז לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד: וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן
יח בְּנַחַל־גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם: וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם
אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת
אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו:
יט כ וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים: וַיָּרִיבוּ
רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר
כא עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ: וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ
כב וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה: וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא
רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה
כג כד לָנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ: וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע: וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה
בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא
כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם
כה עַבְדִּי: וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֶּט־שָׁם אָהֳלוֹ
כו וַיִּכְרוּ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר: וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר
כז וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ
כח בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם: וַיֹּאמְרוּ
רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ
כט בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ: כז ה וְרִבְקָה שֹׁמַעַת
בְּדַבֵּר יִצְחָק אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה לָצוּד צַיִד לְהָבִיא:
ו וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אָבִיךָ
ז מְדַבֵּר אֶל־עֵשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר: הָבִיאָה לִּי צַיִד וַעֲשֵׂה־לִי
ח מַטְעַמִּים וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי: וְעַתָּה
ט בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוָּה אֹתָךְ: לֶךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן
וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְּדָיֵי עִזִּים טֹבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים
י לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב: וְהֵבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבֻר אֲשֶׁר
יא יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֵשָׂו
יב אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק: אוּלַי יְמֻשֵּׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי
יג בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ וְהֵבֵאתִי עָלַי קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה: וַתֹּאמֶר
יד לוֹ אִמּוֹ עָלַי קִלְלָתְךָ בְּנִי אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח־לִי: וַיֵּלֶךְ
וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו:

בראשית שם כז

יח וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו
יט וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי מִי אַתָּה בְּנִי: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו
אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם־נָא שְׁבָה
כ וְאָכְלָה מִצֵּידִי בַּעֲבוּר תְּבָרְכַנִּי נַפְשֶׁךָ: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־בְּנוֹ
מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְּנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
כא לְפָנָי: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גְּשָׁה־נָּא וַאֲמֻשְׁךָ בְּנִי הַאַתָּה
כב זֶה בְּנִי עֵשָׂו אִם־לֹא: וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיְמֻשֵּׁהוּ
כג וַיֹּאמֶר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו:

2. שמואל א' ל'

לְסָקְלוֹ כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־הָעָם אִישׁ עַל־בָּנָו וְעַל־בְּנֹתָיו
ז וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפוֹד וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר
ח אֶת־הָאֵפוֹד אֶל־דָּוִד: וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר אֶרְדֹּף אַחֲרֵי
הַגְּדוּד־הַזֶּה הַאַשִּׂגֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל
ט תַּצִּיל: וַיֵּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־
י נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים עָמָדוּ: וַיִּרְדֹּף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע־מֵאוֹת
אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ אֲשֶׁר פִּגְּרוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר:
יא וַיִּמְצְאוּ אִישׁ־מִצְרִי בַּשָּׂדֶה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל־דָּוִד וַיִּתְּנוּ־לוֹ לֶחֶם
יב וַיֹּאכַל וַיַּשְׁקֻהוּ מָיִם: וַיִּתְּנוּ־לוֹ פֶלַח דְּבֵלָה וּשְׁנֵי צִמֻּקִים וַיֹּאכַל
וַתָּשָׁב רוּחוֹ אֵלָיו כִּי לֹא־אָכַל לֶחֶם וְלֹא־שָׁתָה מַיִם שְׁלֹשָׁה
יג יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת: וַיֹּאמֶר לוֹ דָוִד לְמִי־אַתָּה
וְאֵי מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר נַעַר מִצְרִי אָנֹכִי עֶבֶד לְאִישׁ עֲמָלֵקִי
יד וַיַּעַזְבֵנִי אֲדֹנִי כִּי חָלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה: אֲנַחְנוּ פָּשַׁטְנוּ נֶגֶב
הַכְּרֵתִי וְעַל־אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל־נֶגֶב כָּלֵב וְאֶת־צִקְלַג שָׂרַפְנוּ
טו בָאֵשׁ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה וַיֹּאמֶר
הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים אִם־תְּמִיתֵנִי וְאִם־תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד־אֲדֹנִי
טז וְאוֹרִדְךָ אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה: וַיֹּרִדֵהוּ וְהִנֵּה נְטֻשִׁים עַל־פְּנֵי כָל־
הָאָרֶץ אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְחֹגְגִים בְּכֹל הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ
מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה:

3. ישעיהו לג

ב יְהוָה חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרֹעָם
ג לַבְּקָרִים אַף־יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה: מִקּוֹל הָמוֹן נָדְדוּ עַמִּים
ד מֵרוֹמְמֻתֶךָ נָפְצוּ גּוֹיִם: וְאֻסַּף שְׁלַלְכֶם אֹסֶף הֶחָסִיל כְּמַשַּׁק
גֵּבִים שֹׁקֵק בּוֹ: נִשְׂגָּב יְהוָה כִּי שֹׁכֵן מָרוֹם מִלֵּא צִיּוֹן מִשְׁפָּט
וּצְדָקָה: וְהָיָה אֱמוּנַת עִתֶּיךָ חֹסֶן יְשׁוּעֹת חָכְמַת וָדָעַת יִרְאַת
יְהוָה הִיא אוֹצָרוֹ: הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חֻצָה
מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָּיוּן: נָשַׁמּוּ מְסִלּוֹת שָׁבַת עֹבֵר אֹרַח הֵפֵר
בְּרִית מָאַס עָרִים לֹא חָשַׁב אֱנוֹשׁ: אָבַל אֻמְלְלָה אֶרֶץ הֶחְפִּיר
י לְבָנוֹן קָמַל הָיָה הַשָּׁרוֹן כָּעֲרָבָה וְנֹעֵר בָּשָׁן וְכַרְמֶל: עַתָּה
יא אָקוּם יֹאמַר יְהוָה עַתָּה אֵרוֹמָם עַתָּה אֶנָּשֵׂא: תַּהֲרוּ חֲשַׁשׁ
יב תֵּלְדוּ קַשׁ רוּחֲכֶם אֵשׁ תֹּאכַלְכֶם: וְהָיוּ עַמִּים מִשְׂרְפוֹת שִׂיד
יג קוֹצִים כְּסוּחִים בָּאֵשׁ יִצַּתּוּ: שִׁמְעוּ רְחוֹקִים
יד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וּדְעוּ קְרוֹבִים גְּבֻרָתִי: פָּחֲדוּ בְצִיּוֹן חַטָּאִים אָחֲזָה
רְעָדָה חֲנֵפִים מִי יָגוּר לָנוּ אֵשׁ אוֹכֵלָה מִי־יָגוּר לָנוּ מוֹקְדֵי
טו עוֹלָם: הֹלֵךְ צְדָקוֹת וְדֹבֵר מֵישָׁרִים מֹאֵס בְּבֶצַע מַעֲשַׁקּוֹת נֹעֵר
כַּפָּיו מִתְּמֹךְ בַּשֹּׁחַד אֹטֵם אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ דָּמִים וְעֹצֵם עֵינָיו
טז מֵרְאוֹת בְּרָע: הוּא מְרוֹמִים יִשְׁכֹּן מְצָדוֹת סְלָעִים מִשְׂגַּבּוֹ
יז לַחְמוֹ נִתָּן מֵימָיו נֶאֱמָנִים: מֶלֶךְ בְּיָפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה
יח אֶרֶץ מַרְחַקִּים: לִבְּךָ יֶהְגֶּה אֵימָה אַיֵּה סֹפֵר אַיֵּה שֹׁקֵל אַיֵּה
יט סֹפֵר אֶת־הַמִּגְדָּלִים: אֶת־עַם נוֹעָז לֹא תִרְאֶה עַם עִמְקֵי שָׂפָה
כ מִשְּׁמוֹעַ נִלְעַג לָשׁוֹן אֵין בִּינָה: חֲזֵה צִיּוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵנוּ עֵינֶיךָ
תִרְאֶינָה יְרוּשָׁלִַם נָוֶה שַׁאֲנָן אֹהֶל בַּל־יִצְעָן בַּל־יִסַּע יְתֵדֹתָיו
כא לָנֶצַח וְכָל־חֲבָלָיו בַּל־יִנָּתֵקוּ: כִּי אִם־שָׁם אַדִּיר יְהוָה לָנוּ
מְקוֹם־נְהָרִים יְאֹרִים רַחֲבֵי יָדָיִם בַּל־תֵּלֶךְ בּוֹ אֳנִי־שַׁיִט וְצִי
כב אַדִּיר לֹא יַעַבְרֶנּוּ: כִּי יְהוָה שֹׁפְטֵנוּ יְהוָה מְחֹקְקֵנוּ יְהוָה מַלְכֵּנוּ
כג הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ:

מדרש רבה בראשית
4. פרשה סג

אַדְמוֹנִי, אָמַר ר' אַבָּא בַּר כַּהֲנָא כְּאִלּוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים. וְכֵיוָן שֶׁרָאָה שְׁמוּאֵל אֶת דָּוִד אַדְמוֹנִי דִּכְתִיב (שמואל-א טז יב) וַיִּשְׁלַח וַיְבִיאֵהוּ וְהוּא אַדְמוֹנִי, נִתְיָרֵא וְאָמַר אַף זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים כְּעֵשָׂו, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם יְפֵה עֵינַיִם, עֵשָׂו מִדַּעַת עַצְמוֹ הוּא הוֹרֵג אֲבָל זֶה מִדַּעַת סַנְהֶדְרִין הוּא הוֹרֵג.

5. מדרש רבה קהלת פרשה ז'

הִתְחִיל מְדַיֵּן הוּא כְּנֶגֶד בּוֹרְאוֹ, וְאָמַר כָּךְ אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֵךְ וְהִכִּיתָ אֶת עֲמָלֵק, אִם אֲנָשִׁים חָטְאוּ, הַנָּשִׁים מֶה חָטְאוּ, וְהַטַּף מֶה חָטְאוּ, וְהַבָּקָר וְשׁוֹר וַחֲמוֹר מֶה חָטְאוּ. יָצְאַת בַּת קוֹל וְאָמְרָה אַל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה יוֹתֵר מִבּוֹרַאֲךָ. וְרַבָּנָן אָמְרֵי הִתְחִיל מְדַיֵּן כְּנֶגֶד עֶגְלָה עֲרוּפָה.

שם קהלת

ר' שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אוֹמֵר כָּל מִי שֶׁנַּעֲשָׂה רַחֲמָן בִּמְקוֹם אַכְזָרִי, סוֹף שֶׁנַּעֲשָׂה אַכְזָרִי בִּמְקוֹם רַחֲמָן. וּמִנַּיִן שֶׁנַּעֲשָׂה אַכְזָרִי בִּמְקוֹם רַחֲמָן, שֶׁנֶּאֱמַר (ש"א כב יט) וְאֵת נֹב עִיר הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי חֶרֶב, וְלֹא תְהֵא נֹב כְּזַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק.

6. מסכת יומא דף עג ע"א

תנו רבנן כיצד שואלין השואל פניו כלפי נשאל והנשאל פניו כלפי שכינה השואל אומר ארדוף אחרי הגדוד הזה והנשאל אומר כה אמר ה' עלה והצלח רבי יהודה אומר אין צריך לומר כה אמר ה' אלא עלה והצלח אין שואלין בקול שנאמר ושאל לו ולא מהרהר בלבו שנאמר ושאל לו לפני ה' אלא כדרך שאמרה חנה בתפלתה שנאמר וחנה היא מדברת על לבה אין שואלין שני דברים כאחד ואם שאל אין מחזירין אלא אחד ואין מחזירין לו אלא ראשון שנאמר היסגירוני בעלי קעילה בידו הירד שאול וגו' ויאמר ה' ירד והא אמרת אין מחזירין אלא ראשון דוד שאל

ועי' דף עג ע"ב

בה' לאמר הארדוף אחרי הגדוד הזה האשיגנו

חס מיי' סס ס"ב ויאמר (ה') לו רדוף כי השג תשיג והצל תציל

7. רש"י

(כב) ויתרוצצו. ע"כ המקרא הזה אומר דרשני שסתם מה היא רציצה זו וכתב אם כן למה זה אנכי. ורבותינו דרשוהו לשון ריצה כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת עוברת על פתחי ע"ז עשו מפרכס לצאת. ד"א מתרוצצים זה עם זה ומריבים בנחלת שני עולמות: ותאמר אם כן. גדול צער העבור: למה זה אנכי. מתאוה ומתפללת על הריון: ותלך לדרש. לבית מדרשו של שם: לדרש את ה'. שיגיד לה מה יהא בסופה: (כג) ויאמר ה' לה. ע"י שליח, לשם נאמר ברוח הקודש והוא אמר לה:

8. רמב"ן

אל תרד מצרימה, ושכון כל ימיך בארץ שאומר אליך בכל פעם ופעם, על פי ה' תסע ועל פי ה' תחנה, וגור עתה בארץ הזאת בארץ פלשתים כי לך ולזרעך אתן אותה כדכתיב לכנעני תחשב חמשת סרני פלשתים (יהושע יג ג). ויתכן שיהיה וירא אליו מוקדם, כי קודם צאתו ממקומו נאמר לו אל תרד מצרימה שכון בארץ אשר אומר אליך בהיותך שם, וגור עתה בארץ הזאת בארץ כנען אשר תכלול עמים רבים וארצות רבות, כי אני מצוך עתה שלא תצא ממנה לעולם, כי כל הארצות האל אתן לזרעך. והנה נסע ממקומו מפני הרעב ללכת בכל ארצות כנען לשכון בארץ אשר יאמר אליו, ובבאו לגרר אמר לו כאן תשב

9. עין איה ברכות

מַעֲשֶׂה הַזֶּה יוֹלִיד טֶבַע הָאַכְזָרִיּוּת בְּלֵב הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁסִּפְּרוּ לָנוּ הַיִּשְׁמְעֵאלִים כַּת הָרוֹצְחִים בְּמַאֲמַר הַמֶּלֶךְ כִּי יֵשׁ לָהֶם חֵשֶׁק גָּדוֹל בְּשָׁעָה שֶׁהוֹרְגִים אָדָם וְנִכְרְתָה מֵהֶם שֹׁרֶשׁ הָרַחֲמִים וְהָיוּ לְאַכְזָר, וְהַבְּחִינָה עַצְמָהּ תִּהְיֶה נִשְׁרֶשֶׁת בְּרוֹצְחֵי עִיר הַנִּדַּחַת לָזֶה אָמַר לָהֶם הַבְטָחָה שֶׁיִּתֵּן לָהֶם ה' רַחֲמִים הֲגַם שֶׁהַטֶּבַע יוֹלִיד בָּהֶם הָאַכְזָרִיּוּת מְקוֹר הָרַחֲמִים יַשְׁפִּיעַ בָּהֶם כֹּחַ הָרַחֲמִים מְחֻדָּשׁ לְבַטֵּל כֹּחַ הָאַכְזָרִיּוּת שֶׁנּוֹלַד בָּהֶם מִכֹּחַ הַמַּעֲשֶׂה. וְאוֹמְרוֹ וְרִחַמְךָ הָעִיר בָּזֶה שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם הוּא בְּגֶדֶר טֶבַע אַכְזָרִי כְּמוֹ כֵּן יִתְנַהֵג ה' עִמּוֹ שֶׁאֵין ה' מְרַחֵם אֶלָּא לְרַחְמָן:

10. אורות הראיה א'

דוד מלך ישראל חי וקים. מלכות בית דוד היא יסוד לאומה הישראלית, בזה שהיא הולכת עם הנהגת מלכות שמים הדבוקה באומה בכללה לדורותיה, והיא נושאת עיניה למרחוק ליסודו של עולם, וגם את הליכות הצדק והמשרים היא דנה ע"פ מדת הנצח והאחרית הגדול שיש לכללות כנסת ישראל בעולם, לא ע"פ ההוה בלבדו, המרכך לפעמים את הלב מפני המראה של השעה, מפני שאינו יודע אחרית דבר. זאת היתה המעלה העליונה של דוד, שהיה לבבו שלם עם ד', ועל כן היתה מלכות בית דוד ביסודה דבקה לנבואה, ועשה כל מעשה ע"פ עצת ד' הנשגבה, כי לא ממלכת שעה היא כי־אם ממלכת עולמים, ששינויי הזמנים והדורות לא ישלטו עליה. „ודוד עבדי נשיא להם לעולם". והעטרה של מלכות בית דוד, שהיא כל־כך כוללת עד שהיא נמשלת אל הבריאה בכללה, כוללת בה גם את הכחות הנפשיים של אבירות וקשיות־לב, שהם מוכרחים לשלימות המלכות, ורק כשהם נצרפים ונמתקים הם מוצאים את מקומם ההגון והמסודר בתוך הנהגתה, ומתוך כללותם של כל הכחות הדרושים לה תעמוד במילואה על כל האושר והטוב. העין החודרת, הרואה את ההשקפות המרות בההפכן לטובה, תהיה אז הכרתה את טוב המציאות ואת אור האהבה והחסד במעלה היותר ברורה, רוממה ועליונה. המיעוטים מתרבים, והפגימות מתמלאות, „כירח יכון עולם ועד בשחק נאמן סלה". „עטרת תפארת לעמוסי בטן", דוד מלך ישראל חי וקים. ואחר ישובו בני ישראל ובקשו את ד' אלהיהם ואת דוד מלכם, ופחדו אל ד' ואל טובו באחרית הימים.